Nekdanji ekonom nadškofije računa na ustavne sodnike

Odškodnina *Mirku Krašovcu za neupravičeno obsodbo in čas v zaporu 30 tisočakov, kar pa se mu zdi glede na okoliščine premalo*

Sojenje v zadevi Mladinska knjiga se je že na prvi stopnji končalo z oprostilno sodbo (v ospredju Mirko Krašovec in njegov odvetnik Velimir Cugmas). FOTO LEON VIDIC

Nekdanji ekonom mariborske nadškofije Mirko Krašovec je od države terjal odškodnino zaradi dveh kazenskih postopkov, v katerih je bil naposled pravnomočno oproščen. Sprva je zahteval 686 tisočakov, po spremembi tožbe pa 264.513 evrov, a je bil izplen precej nižji. Razočaran, ker sodišče po njegovem ni prepoznalo in upoštevalo vseh okoliščin, ki da odstopajo od običajnih primerov, ter mu je pravnomočno prisodilo le 30 tisočakov, se je obrnil na ustavno sodišče.

- Mirko Krašovec je od države zahteval 264.513 evrov odškodnine.
- Meni, da sodišče ni upoštevalo vseh okoliščin.
- Trdi, da sta bila kazenska postopka Betnava in Mladinska knjiga nezakonita.

IVA ROPAC

Krašovec je bil zaradi očitkov o domnevnem napeljevanju h goljufiji na škodo evropskih sredstev v višini 1,77 milijona evrov v tako imenovani aferi Betnava dvakrat spoznan za krivega in obsojen na zaporno kazen dveh oziroma treh let, tretje sojenje pa mu je oktobra 2018 prineslo pravnomočno oprostilno sodbo. S še s tremi obdolženci se je znašel na zatožni klopi tudi zaradi očitkov o zlorabi položaja oziroma pomoči pri tem pri preprodaji delnic Mladinske knjige leta 2004. Vsi so bili pravnomočno oproščeni.

Zaporno kazen v zadevi Betnava, preden je bil v tretje oproščen, je prestajal več kot dva meseca, kasneje mu je uspelo s predlogom za vikend zapor. A še preden so mu

na posvetnem kazenskem sodišču prvič izrekli obsodilno sodbo, so ga kaznovale cerkvene oblasti. Novembra 2010 je moral odstopiti s položaja nadškofijskega ekonoma, rimska kongregacija za duhovnike mu je aprila 2013 odvzela cerkvene nazive, za leto dni se je moral umakniti v samostan Šentpavel na avstrijskem Koroškem. Šele novembra 2019 se je smel ponovno vključiti v delo v Cerkvi in je bil v cerkvenem postopku rehabilitiran.

Delno uspešen

Okrožno sodišče v Ljubljani je februarja lani delno ugodilo njegovemu tožbenemu zahtevku in mu za nepremoženjsko škodo zaradi neupravičene obsodbe in neutemeljenega odvzema prostosti v primeru Betnava dosodilo 39.500 evrov (z zakonskimi zamudnimi obrestmi od srede februarja 2021). Kot povzemajo odločitev sodišča

na državnem odvetništvu, v zadevi Mladinska knjiga Krašovcu »ni bila odvzeta prostost, prav tako ni bila izdana pravnomočna sodba, ki bi bila z izrednim pravnim sredstvom razveljavljena ali spremenjena, zato pogoji za obstoj pravice do odškodnine niso nastopili«.

Čeprav je Krašovec terjal odgovornost države tudi zaradi protipravnega vodenja kazenskih postopkov, saj da ni bilo nobene dejanske in pravne podlage zanju, sodišče ni ugotovilo, da sta bila kazenska postopka (ali eden od njiju) nezakonita, še pojasnjujejo na državnem odvetništvu.

Višje sodišče je aprila letos tako odločitev potrdilo, a je menilo, da je glede na primere iz sodne prakse odškodnina vendarle previsoka, zato jo je znižalo na 30.000 evrov (posledično je spremenilo tudi odločitev o stroških). Krašovčev pooblaščenec odvetnik Velimir Cugmas je v imenu svojega varovanca skušal sodbo izpodbiti na vrhovnem sodišču, vendar to

revizije ni dopustilo. Zato je v začetku septembra vložil ustavno pritožbo.

Prepričan je namreč, da je sodišče pri določitvi višine odškodnine premalo upoštevalo vse okoliščine. Poleg časa trajanja kazenskih postopkov, ki sta bila po njegovem nezakonita, neupravičene obsodbe in neupravičenega prestajanja zapora bi moralo upoštevati tudi vse razmere, v katerih je prestajal kazen, njegovo počutje ob tem, težo kaznivega dejanja, nezmožnost opravljanja duhovniškega poklica, odvzem naziva kanonika, izjemen ugled, ki ga je užival kot cerkveni dostojanstvenik pred kazenskim postopkom in zaporom, spremenjen odnos do njega po tem ter ne nazadnje medijsko odmevnost obeh primerov.

Poseben primer

Podobnega primera v sodni praksi, na katero se je pri odmeri odškodnine sklicevalo sodišče, namreč ni, poudarja odvetnik, ki opozarja, da je bil Krašovec vendarle cerkveni dostojanstvenik. Sodišče pa je svojo odločitev utemeljilo le na trajanju neupravičene obsodbe in na medijskih objavah, ni pa upoštevalo niti intenzitete medijske pozornosti niti tega, da je bil Krašovec zaradi sodbe »premeščen« v samostan v tujino, kar je zanj pomenilo degradacijo. Da je imel zaradi tega tudi premoženjsko škodo, sodišče prav tako ni upoštevalo, poudarja odvetnik.

Zavrnilo je tudi zahtevek za nepremoženjsko škodo zaradi posega v čast in dobro ime, češ da je bila odškodnina za to že zajeta v enotni odškodnini, odgovornost za medijsko poročanje pa da ni na strani države. Vendar, opozarja Cugmas, če ne bi bilo kazenskega postopka, tudi mediji ne bi poročali.

PRITOŽIL SE JE NA ESČP

Mirko Krašovec je v zasebni tožbi novinarjema nacionalne televizije Tanji Starič in Mateju Korošcu očital kaznivo dejanje žaljive obdolžitve v oddaji *Odmevi* januarja 2021, ki jo je vodila Staričeva, Korošec pa je pripravil prispevek. Manici Janežič Ambrožič je kot takratni odgovorni urednici informativnega programa TV Slovenija pripisal pomoč pri omenjenem kaznivem dejanju. Zahteval je 21.000 evrov odškodnine, objavo javnega opravičila in preklica navedb ter prepoved nadaljnjih posegov v ugled in dobro ime. Na ugovor obdolžencev je sodišče prve stopnje tožbo zavrglo, višje sodišče je Krašovčevo pritožbo zavrnilo, prav tako je dobil košarico ustavnega sodišča. Zato je, kot nam je potrdil njegov pooblaščenec, vložil pritožbo na Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP).